איתפרש היכא איתמר לא במשנה ולא בברייתא אלא משמעתא דר'

ישמעאל סבר לה כר' עקיבא כו'.

דהא חייבי לאוין הן הילכך כותי לא

ישא כותית דתרוייהו ספיקי ממורים

הם דיש לומר בכל אחד מהם הוא

בא מישראלית הנישאת לעובד כוכבים

והרי הוא ממזר וזו באה מכותי

וכותית מעולם אי נמי איפכא:

אלמנה וגרושה. ושבה אל בית אביה

מי שיש לו אלמנות וגירושין בה שיש

לו קידושין הוא דאינו פוסלה בביאתו

מלשוב: השתח ממור הוי. הולד:

מיפסיל בביחה מיבעית. ולמה לי

האי קרא אלא אין הולד ממזר ס"ל

ואע"ג דלא תפסי ליה בה קידושין.

והא דתנן (לעיל דף סו:) כל שאין לה

עליו קידושין הולד ממזר דוקה ביש

לה ולו קידושין ע"י אחרים דומיא

דאשת אב דכתיב לא יבא ממור

גביה: אע"פ שנחלקו ב"ש וב"ה

בלרות. שב"ש אומרים לרת ערוה

מתיבמת וב"ה אוסרים ליבם אלא

תינשא לשוק בלא חליצה בפ״ק דיבמות

(דף יג.): מודים זה לוה שחין ממור

לו'. ובני העושים כב"ש ממורים

לב"ה הן דהוו להו בני אשת אח שלא

במקום מלוה שהיא בכרת אבל בני

העושים כבית הלל לב"ש אין ממורים

לפי שהן בני חייבי לאוין שנשאת יבמה

לשוק בלח חלינה: שלש מחלוקות בדבר.

בכותים וכהנים האמורים בקרא

שנטמעו בהם: לדלתיב ויעשו להם

מהלותם כהני במות. בספר מלכים

וב יו) גבי כותיים בגלות סנחריב

שהגלה השבטים בימי הושע בן אלה:

יוחנן ור' יהושע בן לוי דאמרי לקמן שלש מחלוקות בדבר: גירי

ל) סנהדרין פה: חוליןג: נדה נו: צ"ק לח:יבמות כד: ע"ש, ב) יבמות

מה. ע"ש סח: סוטה

מש א מיי׳ פי״ח מהל׳ איסורי ביאה הל״ב

טוש"ע אה"ע סי' ו סעי

מוסף רש"י . כותים גירי אריות.

מלכים (ג יו) וישלח ה' בהם מפורש וישלח ה׳ וכותים האריות, כתיבי התם ויבא מלך מקומות (ב"ק לח:). כדכתיב התם . ונתגיירו בגלות שומרון (יבמות כד:). והרי הם כעובדי כוכבים (חוהדריו פהי). שפסלוה. כהנת מתרומת אביה, ולויה וישראל כגון שנישאו לכהן וילדו לו בנים וכשמתו בעליהן היו אוכלום בחרותה בשביל כוכבים או עבד פסלה מתרומה וכ"ש מכהונה (יבמות מה.). מי שיש לו אלמנות וגרושין. כגוו ישראל. הוא דכי מת חרע מין כם ושכם מג בית אביה וגר' (שב). אני קורא בה ושבה אל בית אביה מלחם אביה תאכל, ולא מעכו"ם ועבד (שב חח:). יצא עובד כוכבים וגרושין. שלא תפסו לו בה קדושין וכשמת אין שם אלמנות עליה (סוטה בו:).

לה כר' ישמעאל כו'. לא ישא כומי לא ישא כומי לא ישא כור לה כר' ישמעאל כו'. לא על בת ישראל הולד ממזר. האריך בקונטרס ולריך פירוש לפירושו מהו האיסור ול"ל דהיינו מחששא דילמא ממזר בן ישראל ישא כותית שהיא עובדת כוכבים גמורה שהיא מכותי וכותית אריות הן. והרי הן כשאר עובדי כוכבים שנשאו בנות ישראל: ור'

והיא עובדה כוכביה נתורה מאחר

דכותים גירי אריותא הן ונמלא שממזר

לוחת עובדת כוכבים וח"ת אמאי

אילטריך למימר דקסבר עובד כוכבים

ועבד הבא על בת ישראל הולד

ממזר לימא הולד כשר וכ"ש דאיכא

למיחש טפי שלא תנשא לעובד כוכבים

ים ושמא יש לומר אם הולד כשר א"כ

הוא הולך אחר העובד כוכבים

כדאמר בס"פ דלעילב (דף סו:ש) וליכא

למיחש י לכך אם תנשא לעובד כוכבים ב

אבל השתא דקסבר הולד ממזר

א"כ הולך אחר אמו ואיכא למיחש

טפי שלא תנשא לעובד כוכבים אי

נמי דע"כ סבר ר"א הולד ממזר

מדחשיב כותי במתני' בהדי ספיקות

דהיינו ספק ס ממזרת ד מיהו קשה לפי׳

הקונטרס דמשמע דגשום ענין כותי

לא ישא כותית ולפירושו אם מהבלים

עליהם גירות גמור ליכא למיחש

למידי שהרי גר מותר בממזרת לכך

נראה לר"י לפרש דכי היכי דבנות

ישראל נטמעו בהן ה"נ נטמעו בהן

בני ישראל וכיון דקסבר עובד כוכבים

ועבד הבא על בת ישראל הולד ממזר

איכא למיחש שמא אחד מהן ישראל

נמור שנולד מישראל וישראלית והאחד

שמא ממזר הוא מעובד כוכבים שבא

על בת ישראלה וא״ת היכא אשכחן

. דקסבר ר"ע עובד כוכבים ועבד

הבא על בת ישראל הולד ממור לא

אשכחן בשום דוכתא אלא משום

דאמר (יבמות דף מט.) יש ממזר

מחייבי לאוין בשלמא עבד אית ביה

לאו דלא יהיהם קדש (דברים כג) אלא

עובד כוכבים היכן מלינו לאו בביאתו

אדרבה ב"ד של שם גזרו עליו

כדכתיב (בראשית לח) הוליאוה ותשרף מ

ואין סברא לומר דעשה מיהא אית

ורבי ישמעאל סבר לה כר' עקיבא ר' אלעזר סבר לה כרבי ישמעאל ידאמר כותים גירי אריות הם ור' ישמעאל סבר לה כר' עקיבא דאמר עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל הולד ממזר ומי סבר לה ר' ישמעאל כר"ע והאמר רבי יוחגן משום ר' ישמעאל מאמנין לעובד כוכבים ועבד שבאו על הכהגת ועל הלויה ועל בת ישראל שפסלוה שנאמר יובת כהן כי תהיה אלמנה וגרושה וזרע אין לה מי שיש לו אלמנות וגרושין יצא עובד כוכבים ועבד שאין סלו אלמנות וגרושין ואי ס"ד סבר לה כר"ע השתא ממזר הוי מיפסל בביאתו מיבעיא אלא ר' אלעזר סבר לה כר' ישמעאל דאמר כותים גירי אריות וסבר לה כר' עקיבא דאמר עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל הולד ממזר ומי סבר לה רבי אלעזר כרבי עקיבא ®והאמר ר' אלעזר אע"פ שנחלקו ב"ש ובית הילל בצרות מודים שאין ממזר אלא ממי שאיסורו איסור ערוה וענוש כרת אלא כי אתא רבין אמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחגן ואמרי לה אמר ר' אבא בר זבדא אמר רבי חנינא ואמרי לה אמר ר' יעקב בר אידי אמר רבי יהושע בן לוי ישלש מחלוקות בדבר ר' ישמעאל סבר כותים גירי אריות הן וכהנים שנטמעו בהם כהנים פסולים היו שנאמר יועשו להם מקצותם כהני במות ואמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן מן הקוצים שבעם ומשום הכי פסלינהו ורבי עקיבא סבר כותים גירי אמת הן וכהנים שנממעו בהן כהנים כשרים היו שנאמר ויעשו להם מקצותם כהני במות ואמר רבה בר

נו:, ג) [בכח״י כתוב: ילאו], ד) [בכח״י כתוב: ילאו], ד) [בכח״י כתוב: כ) יבמות יד. להםו. [תוספתא ה"ב], ו) [לעיל כג. וש"נ], ז) ס"ל הקלינים, ח) עיין
במהרש"ל, ט) [ט"ס, ונ"ל
סח: (חזו"ל ס"ו סק"ב, ע"א), י) [בדפו"ר כל כך אם ינאאו לעכו"ס. ועיין מהרש"א), כ) [בדפו"ר: ממורות], כ) [נ"ל דלא תמהית], "ט [פי זכה תהיה קדשה. (רש"ש, וכ"ה במקנה ע"ש)], מ) [עיין עבודה זרה לו ע"ב], () [בד"ה מגא הני מילי], (ב) [דברים כג], ע) וביבמום מה מ"בו. ע"ב ד"ה קסבר], ל) ווכ"ה להדיה בירושלמי יבמות פ"ז האים בירוסנני יבנות פיין היין, ק) [עי' לעיל סח.: ובתוס' שם בע"ב ד"ה

תורה אור השלם

ולדהו

ו. ובת כהן כי תהיה אַלְמֶנְה וּגְרוּשָׁה וְזֶרַע אֵין אַלְמֶנָה וּגְרוּשָׁה וְזֶרַע אֵין לָה וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ בִּנְעוּרֶיהָ מִלֶּחֶם אָבִיהְ תאבל וְכָל זְר לֹא יאבַל בּו: ויקרא כב יג 2. וַיִּהִיוּ יַרַאִים אֶת יִיָּ וַיַּעשוּ לְהֶם מִקְצוֹתְם בּוְהַנֵי בָמוֹת וַיִּהְיוּ עשׁים לַהַם בַּבֵּית הַבַּמוֹת: מלכים ב יז לב

מוסף תוספות

א. א"נ איפכא. מוס' הרל"ש. ב. כדפרישית לעיל בסוף האומר כשהולד נקרא על שם הגויה יוצא מכלל גוי נושא גויה. שס. ד. כמו שתוקי ואסופי. שס. ה. והוה ליה ישראל גמור שנשא ממזרת או איפכא. מור"פ.

מן הקולים. לשון קוך שהוא פסולת. ל"א מוקצין הן מן העם לפסול: ופוטרין בר חנה אמר רבי יוחנן מן יהבחירים שבעם ואלא מפני מה אסרום מפני שהיו מייבמים את הארוסות

ביה מההוא קרא דהוליאוה ותשרף וכדר׳ ישבב דאמר (לפיל דף פח.) מן הכל היה עושה ר' עקיבא ממזרים ואפי' מחייבי עשה אין סברא לומר כן דכר' ישבב קאמר מאחר שאינו מפורש ואי משום דכתיב (דברים ז) בתך לא מתן לבנו ובתו לא מקח לבנך היינו אוהרה לתפיסת קידושין אבל אוהרתו לביאתו לא שמעינן ולריך לומר דכיון דאין קידושין תופסין בהן הוי ממור דהא בהא חליא כדפי׳ בס״פ האומר (לעיל דף סו:0) מיהו קשה דהל״ל אליבא דר"ע דומיא דאנוסת אביו דלדידיה לא תפסי קידושי הא לאחריני תפסי שהרי ר"ע מאנוסת אביו יליף דיש ממזר מחייבי לאוין בס"פ החולך (יבמות דף מט.) דמוקי לא יגלה כנף אביו® באנוסת אביו וא"כ הוה ליה למימר דאין ממזר אלא דומיא דאנוסת אביו דכה"ג אמרינןש לשאר תנאים דקסברי באשת אב הכתוב מדבר בעינן דומיא דאשת אב דלדידיה לא תפסי בה קידושין הא לאחריני תפסי וי"ל דעל כרחך ר"ע לא בעי דומיא דאנוסת אביו שהרי קסבר ר"ע יש ממזר אפי" מחייבי לאוין דלאו דשאר כגון עמוני ומואבי ואין בהן דומיא דאנוסת אביו שהוא לאו דשאר פירוש דקורבה אבל רבנן בעו דומיא דאשת אביו לכל מילים: השתא ממוד הוי מיפסיל בביאתו מיבעיא. ואס חאמר חקשה דר' יוחנן אדר' יוחנן דהא שמעינן לר' יוחנן דאמר בפרק החולץ (יצמות דף מד:) עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל הולד ממור וא"כ אלמנה וגרושה ל"ל השתא ממזר הוי מיפסיל בביאתו מיבעיא ואר"י הא דמלריך ר' יוחנן משום ר' ישמעאל אלמנה וגרושה היינו אליבא דר' ישמעאל רביה וליה לא ס"ל⁸ ורבינו שמשון מקולי פירש דלאו הא בהא מליא ואפשר דליהוי ממזר ואפ"ה אינו פוסל בביאתו דאל"כ בפרק אלמנה לכ"ג (שם דף פט.) דפריך לר"ע דאמר אין קידושין חופסין בחייבי לאוין ומאי כי חהיה לאיש זר כי תבעל אלמנה וגרושה ל"ל פירוש בשלמא לשאר תנאים דאמרי דקידושין חופסין בחייבי לאוין ודרשי כי תהיה הכי אמר רחמנא הגך דאית בהו הויה ומפקי מהאי קרא דנבעלה לפסול לה שפסלה מן הכהונה אבל עובד כוכבים ועבד דלית בהו הויה לא אתו מהאי קרא ולדידהו איצטריך שפיר אלמנה וגרושה לעובד כוכבים ועבד כדפרשי הכא משום ר' ישמעאל אלא לר' עקיבא דאמר אין קידושין חופסין בחייבי לאוין ודריש כי תהיה לאיש זר כי תבעל לאיש זר כמו שאר פסולים וא"כ אלמנה וגרושה ל"ל והשתא לא חשה מידי דר' יוחנו אדר" יוחנן דאע"ג דאית ליה כר' עקיבא בעובד כוכבים ועבד דהוי הולד ממזר מיהו לא סבר כוותיה בשאר חייבי לאוין ודריש שפיר כי תהיה דאית בהו הויה כמו רבנן דר" עקיבא וא"כ אינטריך אלמנה וגרושה לעובד כוכבים ועבד מיהו הלשון ק"ק דקאמר השתא ממזר הוי כו" הוה ליה למימר אלמנה וגרושה למה לי כדאמר בפרק אלמנה (שם דף סט.) ונראה ליישב הכי השתא ממזר הוי בעובד כוכבים ועבד כמו שאר פסולין שיפסול בביאתו מיבעיא כמו בשאר פסולים דכי חבעל וא״כ אלמנה וגרושה ל״ל מכי חבעל נפקא והר״ר שלמה מטריווא״ש מיישב הכי השתא ממזר הוי בעובד כוכבים וא״כ ביאמו ביאה ולא הוי כביאת בהמה דהולד אין ממזרף מיפסיל בביאמו מיבעיא כמו שאר פסולין: שאין ממור אלא מאיםור ערוה וענוש ברת. פירוש א"כ לא סבר ר' אלעזר כר"ע ואע"ג דיש תנא התם (דף מד:) דסבר עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל הולד ממזר ולא סבר כר"ע דאמר אין קידושין תופסין בחייבי לאוין מיהו הלשון דקאמר הכא שאין ממזר אלא מאיסור ערוה וכו׳ משמע דוקא מהני אבל עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל אין הולד ממזר ולעיל כי פריך ומי סבר ליה כר"ע והאמר ר' יוחנן משום ר' ישמעאל כו' הוי מלי לשנויי דאע"ג דר' ישמעאל לא ס"ל כר"ע דאמר יש ממזר מחייבי לאוין אפ"ה מלי סבר דעובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל הולד ממזר והא דלא תריך ליה הכי משום דאשכחן דר' אלעזר לית ליה עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל הולד ממזר לא חש לתרץ דברי ר' ישמעאל דהא לא מייתי ר' ישמעאל אלא משום דבריו של רבי אלעזר: